

Φρέαρ — Π. Khanik. — Βόρ. Putar.

Αἱ δύο αὗται ἐρμηνεύει διαφέρουσι τόσον, ὥστε ἀδύνατον ν' ἀναγνωρίσῃ τις τὴν αὐτὴν πηγὴν δι' ἀμφοτέρους. Ἡ πρώτη, νομίζω, εἶναι παρὰ τῆς σκανδικῆς ρίζης khana — σκάπτω, ὅθεν ἡ ἀρχαία ἐλληνικὴ χαίνω. Ἐκ ταύτης τῆς ἀρχαιότητος ρίζης khana, πιθανόν καὶ αἱ λατινικαὶ can-alis, καὶ cuniculus, σημαίνουσα τὸν λαγῶν καὶ τὴν ὑπόνομον, καὶ cunicularius, τὸν σκάπτοντα ὑπονόμους. Παρὰ τῆς ρίζης ταύτης σχηματίζονται αἱ σκανδικαὶ λέξεις khanitri, ὁ σκάπτων, καὶ τὸ ἐπιθετικὸν khanaka, ὁ σκάπτων ἐν γένει, καὶ ὁ σκάπτων, ὑπονόμους καὶ φρέατα, ὅθεν καὶ ἡ παρούσα khaïnk, σημαίνουσα τὸ σκαπτόμενον καὶ κατ' ἐξοχὴν τὸ φρέαρ. Τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ Βόρρω θεωρῶ ἰσπανικὴν, ἢ μάλλον λατινικὴν puteus, καὶ ὅχι καθὼς ὁ ἴδιος τὴν ἐρμηνεύει patala, ἢ σκανδικὰ paataala κυρίως σημαίνει ὅχι γῆν σκαμμένην, ἀλλὰ τὰς ὑπὸ τὴν γῆν χώρας, κατοικουμένας παρὰ τῶν μογγηρῶν Θεῶν Nagas ἢ ὄφεις.

Τέλος τοῦ Γλωσσαρίου.

(Ἔπεται συνέχεια.)

Ο ΙΑΤΡΟΣ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

« La mort nous bienheure »
Montaigne.

— Ναί, ναί ! ἀπεκρίθη ἐκεῖνος.

Οὐδ' ἐστράφη ὁμοῦς, ἀλλ' ἠκολούθει κύπτων πρὸ τῆς θερμάστρας.

— Εἶναι τόσον κακὰ ! τόσον κακὰ ! ἰατρὲ, κινδυνεύει νὰ . . .

— Εἰς τὸν διάβολον καὶ σὺ καὶ τὰ μυρολόγια σου ! Δὲν βλέπεις, εὐλογημένη, ὅτι εἶμαι ἐνασχολημένος ;

— Ναι, ἐπανέλαθεν ἡ γραῖα, οὐδόλως παραχθείσα ὑπὸ τῆς ζωνῆς ἐκείνης προσφωνήσεως. Τί ἤξεύρω εἰς τί ἐνασχολεῖσθε ! πιθανῶς εἰς τὸ μέγα ἔργον ! καὶ ἐν ᾧ σεῖς τοιοῦτοτρόπως πειράζεστε τὸν διάβολον, ἢ ταλαίπωρος ἐκείνη καλὴ κυρία ἀποθνήσκει.

— *Junii secundâ elapsâ horâ, et aquâ incandescente, eundem iterum injuies pulverem.*

Ταῦτα ἀπαγγείλας ὁ ἰατρός, ἔρριψεν ἐν τῷ ἀγγεῖῳ δύο λαβὰς λευκῆς κόνεως, καὶ ἀναστρέψας τὴν πρὸ αὐτοῦ κλεψύδραν ἐξηκολούθησεν ἀναγινώσκων τὴν σολομονικὴν του γεγραμμένην ἐπὶ φύλλων περγαμνῆς κτρινωπῶν ὑπὸ τῆς πολυκαυρίας.

Ἡ δὲ γραῖα ἀρῆκε βυθὺν στενχυμόν.

Ὁ ἰατρός ἦτο νέος εἴκοσι καὶ ὀκτὼ περίπου ἐτῶν. Δύσκολος ὁμοῦς ἦτο τῆς ἡλικίας του ἢ ἐκτίμησις ἔνεκεν τοῦ κατώχρου καὶ ἰσχυροῦ προσώπου του. Ἡδύνατό τις μόνον νὰ μαντεύσῃ ἐξ αὐτοῦ ὅτι ἡ μελέτη ἢ σοφία τις μέριμνα διέγραψε προῶς τὴν ἐπὶ τοῦ μετώπου του βυθίσαν ρυτίδα. Καὶ ἦτο τῶντι λυπηρὸν νὰ βλέπῃ τις νενεκρωμένους τοὺς ὠραίους καὶ ἐρρύθμους χαρακτῆράς του, τὰς παρειάς του καίλας, τὴν ὄψιν του πελιδνὴν, τὴν κόμην του ἀτημελῶς πίπτουσαν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ τὸ ὑψηλὸν καὶ ὠραῖον ἀνάστημά του στρεβλούμενον οὕτως εἰπεῖν ὑπὸ τῆς ῥαθυμίας του.

Κύπτων τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ἀγγείου, ὅτε μὲν ἀνεξωπύρει διὰ τῆς πνοῆς τοὺς ἐτοιμοσβέστους ἀνθράκας, ὅτε δὲ διέκοπτε τὴν ἀνάγνωσιν ὅπως ῥίψῃ κόνεις καὶ βότανα ἐντὸς τοῦ ζέοντος ὕδατος.

— Τὸ μέγα ἔργον ! . . . τρελλὴ γραῖα ! . . . Κάλλιον, κάλλιον αὐτοῦ ! Δικαίωμα ζωῆς καὶ θανάτου ! τρομερὸν μυστικόν.

Καὶ παραχρῆμα, ἅμα ὡς ἔστρεψε τὸ τελευταῖον τῆς περγαμνῆς φύλλον, ἀνεδόκσεν.

— Αὐτὸ εἶναι ! Ἐπέτυχε θαυμασίως !

— Τώρα, γραῖά μου, σὲ ἀκολουθῶ, προσέθηκεν, ὡς ἂν ἡ γραῖα ἦτο παρούσα, ἐνῶ αὐτὴ πρὸ πολλοῦ κατέβη τὰς τέσσαρας ὁροφάς.

Εἶπε καὶ ἐκένωσεν ἐντὸς φιάλης τὴν χημικὴν του σκευασίαν. Ἦν δ' αὕτη κυανοῦν σεράπιον ἠρκούντως εὐρύσμον· εἶτα ῥίψας τὸν φαιόχρουν μανδύαν του ἐπὶ τῆς ἀτάκτου ἐνδυμασίας του, ἐξῆλθε τοῦ χημικοῦ τοῦ ἐργοστασίου ἀνὰ χεῖρας ἔχων τὴν πολύτιμον φιάλην, ἣν ἐπιμελῶς περιστύλισεν ἐντὸς τῶν πτυχῶν τοῦ μανδύου του ὅπως τὴν κρύψῃ ἀπὸ τῶν βλέμμάτων τῶν περιέργων, καὶ τὴν προφυλάξῃ ἀπὸ τῶν ἀναποφεύκτων συμβεβηκότων ἀπερ συνήθως λαμβάνουσι χώραν, διαρκούσης μακρῆς καὶ ταχείας πορείας, εἰς τὰς ὁδοὺς, τῶν Παρισίων.

Ἀπὸ τῆς πλατείας τοῦ Ὀρολογίου μέχρι τῆς ὁδοῦ des Tournelles, ἡ ἀπόστασις εἶναι εἴκοσι λεπτῶν, ἀλλὰ διὰ τοὺς δυναμένους νὰ περιπατῶσι ταχέως· ἐντὸς λοιπὸν εἴκοσι λεπτῶν ἔφθικεν ὁ ἰατρός εἰς τὸν ὄρον του, καὶ ἐστάθη ἐνώπιον οἰκίας πλουσίας, τῆς ὁποίας τὸ μὲν ἐξωτερικὸν τεῖχος ἦτο ὑψηλὸν καὶ ἰσχυρὸν, ἡ δὲ πύλη στερεὰ καὶ σιδεροστεφής· τοιαῦτα πλεονεκτήματα δὲν ἦσαν μέτρια κατὰ τὴν πολυτάραχον ἐποχὴν καθ' ἣν συνέβησαν τὰ ἐξιστορούμενα, ἦτοι τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1584 ἔτους ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἑρρίκου τοῦ Γ'.

Ὁ ἰατρός ἔκρουσε τὴν πύλην· ὑπηρέτης δὲ, παρατηρήσας πρῶτον αὐτὸν διὰ κιγκλιδωτῆς τοξικῆς, κατέβη καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν.

— Οἶμοι ! κύριε Εὐδωρε, τῷ εἶπεν ἀνὴρ ἐξηκοντούτης περίπου, αἱ ἐλπίδες μου εἶναι ἐλάχισται.

Ὁ ἰατρός δὲν ἐπρόντισε νὰ καταστείλῃ εἰρωνικὸν τι μειδίαμα· ὁ γέρον ὁμοῦς δὲν τὸ ἐνόησεν ἐπειδὴ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν ὑπόπλευροι δακρύων.

— Κύριε κόμη, δὲν πρέπει νὰ χάσετε τὸ θάρρος

σας· ἡ φύσις καὶ ἡ ἐπιστήμη ἔχουν τόσους πόρους!

Αἱ παραμυθητικαὶ αὗται λέξεις ἀπηγγέλθησαν διὰ σιωπητικοῦ ὕφους· τοῦ δὲ κόμητος κλαίοντος ἔτι, ὁ Εὐδωρος ὕψωσε τοὺς ὤμους, ὡς ἐάν ἡ λύπη τοῦ οἰκοδεσπότου τῷ ἐφαίνετο ἀλλόκοτος καὶ γελοῖα, καὶ χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν προέβη, ἤνοιξεν αὐλαίαν, καὶ εἰσῆλθεν ἐντὸς δωματίου μεγάλου καὶ ζοφεροῦ. Ὁ κόμης τὸν ἠκολούθησε.

Τὸ δωματίον τοῦτο ἦτο τῆς ἀσθενοῦς· εἰς τὸ βάλθος αὐτοῦ, ὑπὸ πυκνὰ παραπετάσματα, ἔκειτο ἡ κλίνη. Ὁ ἰατρός ἐπλησίασε, καὶ ὑποδείξας τῷ κόμητι παράθυρον, ἔνευσε πρὸς αὐτὸν νὰ τὸ διανοίξῃ ὅπως εἰσδύσῃ ὀλίγον φῶς.

Καὶ ἐφάνη τότε πιέζουσα τὸ προσκεφάλαιον τῆς κλίνης ἀξίεραστος κεφαλὴ γυναικός. Ἡ νόσος μόλις εἶχεν ἀλλοιώσει τοὺς ἄδρους καὶ χαριεστάτους χαρακτῆράς της· μόνον τὸ γλυκὺ πρόσωπόν της ἦτο ὠχρὸν, καὶ ὑποκάτω μακρῶν καὶ μελίνων βλεφάρων διεγράφετο λεπτὸς κυανοῦς κύκλος· ἀλλὰ τίς δὲν ἤθελε προτιμήσῃ τὴν ἀσθενῆ τούτην καλλονὴν καὶ τῶν ζωηροτέρων καὶ ἀνθηροτέρων θελγέτρων;

Ὁ Εὐδωρος τὴν ἠτένισε σύννοος· ὁ δὲ κόμης καθίσας παραπόδας τῆς κλίνης, ἐπηρώτα διὰ περιλύπου βλέμματος τὸν ἰατρὸν, ὅστις ὅλος βεβουλισμένος εἰς σκέψεις δὲν ἐρρόντιζε οὔτε νὰ τῷ δίδῃ οὔτε νὰ τῷ ἀφαιρῇ ἐλπίδας. Μετὰ τινων λεπτῶν σιωπῆν, ὁ Εὐδωρος ἀνεσῆκωσεν ἑλαφρῶς τὸ σκέπασμα, καὶ ἐλκύσας πρὸς ἑαυτὸν τῆς ἀσθενοῦς τοὺς βραχίονας, ἐξέτασε τοὺς σφυγμούς.

Μικρὸς σπασμὸς ἀνήγγειλεν ὅτι ἡ κόμησσα ἐμελλε νὰ ἐξυπνήσῃ· τότε ὁ ἰατρός ῥίψας περιῖ ἑαυτοῦ ἀνῆσυχον βλέμμα,

— Κύριε, εἶπε τῷ κόμητι, ἡ κρίσις ἥτις θέλει συμβῆ κατὰ τὴν ἔγερσίν της θὰ ᾔναι ἡ τελευταία· ὅθεν ἡ παραμικρὰ συγκίνησις δύναται ν' ἀποβῇ ὀλεθρία· πρέπει λοιπὸν ν' ἀποσυρθῆτε.

— Πηγαίνω, ἀπήντησεν ὁ κόμης νὰ τοποθετηθῇ ὀπισθεν ἐκείνου τοῦ παραπετάσματος. Εἰς ἄκρον θὰ εὐχαριστούμην ἐάν ἐβλεπα αὐτὴν ἀνοίγουσαν τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ἀληθινά! ἀνεφώνησεν ὁ Εὐδωρος μὲ ὀργίλον καὶ περιφρονητικὸν μειδίαμα... Ἔστω, ἀπολαύσατε αὐτὴν τὴν ἡδονὴν, καὶ διακινδυνεύσατε τὴν ζωὴν τῆς συζύγου σας ἀντὶ εὐχαριστήσεως τόσῳ ποταπῆς.

— Ἀλλὰ, ἐπανελάθεν ὁ κόμης, ἐάν μείνω κρυμμένος...

— Ἐάν τὸ παραπέτασμα τοῦτο κινηθῇ... ἐάν δὲν δυνήθητε νὰ καταστείλετε κίνημα, ἀναστεναγμόν... Δὲν μὲ μέλει ὅμως! μέινετε, κόμης, ἀλλ' ἐγὼ δὲν εἶμαι ὑπεύθυνος.

Ὁ διάλογος οὗτος ἂν καὶ ἦτο ζωηρὸς, ἐγένεν ὅμως συνεσταλμένη τῇ φωνῇ. Ὁ δὲ κόμης μετὰ μικρὸν διαταγμὴν ὑπεχώρησε, καὶ ἀπεσύρθη βραδυπατῶν. Ὁ ἰατρός τὸν προέπεμψεν ὑποσχόμενος ὅτι ἤθελε τὸν ἀνακαλέσῃ ἐν καιρῷ. τῷ δέοντι, καὶ ἐπεμελήθη νὰ κλείσῃ τὴν θύραν τοῦ δωματίου.

Χαρὰς ἀστραπὴ διέλαμψεν ἐπὶ τῶν χαρακτῆ

ρων τοῦ νέου ἱατροῦ, ἅμα ὡς εὐρέθη μόνος ἐν τῷ σιωπῇ· ἀλλὰ γονυπετήσας παρὰ τῇ κλίνῃ κατεφίλει διαπύρως τὴν χεῖρα τῆς νέας γυναικός, καὶ περιέφερον ἐρωτικῶς τοὺς δακτύλους του εἰς τοὺς βραχίονας τῆς χρυσοπλοκάμου κόμης της, καὶ τὰ χεῖλη του ἐτόλμησαν νὰ πιέσωσι στόμα ὅθεν ἐξήρχετο πνοὴ καυστική.

— ὦ! ἀνεφώνησεν ἐρωτικῶς ἀτενίζων τὴν ἀσθενῆ, χρειάζεται τὴν ὅλην, καὶ θέλω τὴν λάβει· ἐντὸς δὲ ὀλίγων ὥρων, θὰ ἀνταμειθῶν πέντε ἔτη ἀδελμονιῶν καὶ ἀγώνων.

Αἱ τελευταῖαι αὗται λέξεις, προφερθεῖσαι μὲ ἐντονωτέραν φωνήν, ἐξύπνισαν τὴν κόμησσαν.

Ὁ ἰατρός δὲν μετέβαλε θέσιν, ἀλλ' ἔμεινε γονυπετῆς κρατῶν τὴν χεῖρα τῆς νέας. Αὕτη δὲ στρέψασα πρὸς αὐτὸν τὰ ὠραῖα ἐσβεσμένα ὄμματα της, ἀνέφριξεν ὑπὸ θαυμασμοῦ, χαρὰς καὶ φόβου, ἰδοῦσα αὐτὸν εἰς τοιαύτην θέσιν.

Ἐξηκολούθει δὲ σιωπῇ, διότι οὐδ' ὁ εἰς οὐδ' ἡ ἄλλη ἐλάμβανε τὸν λόγον· ἐφοβοῦντο ἰσως μήπως μία λέξις διαταράξῃ καὶ ἐξαφανίσῃ τὴν πλήρη ἐκείνην μακαριότητα, τόσῳ γλυκεῖαν ὥστε ὁμοιάζεν ὄνειρον.

— Ἐμμε, εἶπεν ἐπὶ ποδὸς ὁ Εὐδωρος, εἴμεθα μόναι, μόναι ἐπὶ μίαν ὥραν. Παρῆλθεν ἐβδομάς ἀφ' οὗ σὲ πλησιάζω, καὶ αὕτη εἶναι ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν δύναμαι νὰ σὲ ὁμιλήσω ἀνευ μαρτύρων, ἡ πρώτη φορὰ μετὰ πέντε ἔτη.

Ἀλλ' ἡ κόμησσα ταραχθεῖσα δὲν ἠδυνήθη ν' ἀπαντήσῃ εἰμὴ διὰ δακρύων.

— Δὲν θέλω ὁμιλήσει, ἐπανελάθεν ὁ Εὐδωρος, περὶ τῶν ἀγώνων ὅσους κατέβαλα ὅπως εἰσχωρήσω εἰς τὴν οἰκίαν τούτην. Τοῦ λοιποῦ δὲ, τὸ ἱατρικόν μου σχῆμα δὲν εἶναι ὑπόκρισις ἢ μεταμφιεσμός, διότι ἤξεύρεις ὅτι ἐσπούδαζα τὴν ἱατρικὴν ὅταν σὲ πρωτοεἶδα· ὅποια ἀνάμνησις!

Ἡ κόμησσα ἐθλίψε τὴν χεῖρα τοῦ Εὐδώρου, καὶ ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς οὐρανόν.

— Ἀκολουθῶς, Ἐμμε... Ἀλλ' εἶδα τοὺς ἀγῶνας τὰ δάκρυα, τὰς ἀντιστάσεις σου, καὶ μίαν μόνην ἐπίπληξιν ἔχω νὰ σὲ δώσω, ὅτι ὑπέθεσες ὅτι σ' ἐλησμόνησα ἐπειδὴ εἶχα παύσει νὰ ἐρχομαι ἐνώπιόν σου. Καὶ διατί, ἐξηκολούθησεν ὁ Εὐδωρος μετ' ὀρμῆς, πρὸς τί τέλος ἔπρεπε νὰ σὲ βλέπω; δὲν ἦτον πλέον καιρὸς. Εἶχα τότε ἀνάγκην ἀπομονώσεως καὶ σκέψεως διὰ νὰ κατανικήσω σφοδρὰν λύπην καὶ νὰ ὀριμάσω μέγαν σκοπὸν, τολμηρὰν, δύσκολον, καὶ καιρίαν ἐπιχείρησιν... Τὸ ἔργον τοῦτο πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ὁποίου ἀπὸ τασούτου χρόνου ἐνασχολοῦμαι, θέλει ποτὲ τελεσθῇ; Σὺ θέλεις τὸ ἀποφασίσαι.

Ἐμμε, προσέθηκε μὲ ἐπίσημον ἔκφρασιν, ἐάν τὴν παραμονὴν τοῦ ὀλεθρίου ἡμεναίου σου εἴχουν νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς, θὰ συγκατένευες διότι δὲν ἀγνοῶ ὅποιαν ἐπιρροὴν εἶχα ἐπὶ σοῦ, νέας κόρης πρῶτον τότε

αίσθανομένης παλμούς αγάπης· ἀλλὰ δὲν τὸ ἕκαμα, ἐπειδὴ ἦτον ἀπάτη. Ἀλλὰ σήμερον ἀφ' οὗ πενταετίαν ὅλην ἐχάρης τοῦτον τὸν βαθμὸν, ταῦτα τὰ ἀγαθὰ, τὰς τιμὰς ταύτας, ἀφ' οὗ γνωρίζεις τὴν ἀξίαν των, καθὼς ὁμοίως ἡξεύρεις ὅποιαν εὐτυχίαν θὰ σὲ ἐπρόσφερα ἐγὼ, πένης καὶ ἀσημας, θὰ ἦτον πλέον ἀπάτη ἐὰν σ' ἔλεγα· Ἐμμα, θέλεις γ' ἀλλάξῃς, θέλεις νὰ ἔλθῃς μετ' ἐμοῦ;

— Εὐδωρε, ἀπήντησεν ἡ κόμησσα δι' ἀδυνάτου φωνῆς, τοῦ νέου σιωπήσαντος, καὶ διὰ βλέμματος ἀπάντησιν ἐξαιτουμένου· δικαίως ἴσως ὑποθέτεις ὅτι ἄλλοτε ἡ ἐπιρροή σου ἐδύνατο νὰ νικήτῃ τὸ δειλὸν λογικόν μου, τότε ἐδυνάμην νὰ γίνω ἰδική σου ἀνευ ἐγκλήματος, ἀλλὰ σήμερον! . . .

— Ὅρθά λέγεις, ἀπάντησε τραχέως ὁ Εὐδωρος. Ἀ! ἐννοῶ ὅτι δὲν ἐγεννήθημεν. ὁ μὲν διὰ τὸν δὲ, καθ' ὅσον δὲν ἔχομεν τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦ ἀγαπᾶν. Ἐγὼ ὁ τάλας, θὰ ἐθυσίαζα διὰ σὲ καὶ τιμὴν καὶ συνείδησιν! Τί νὰ γίνῃ; ἔχω ψυχὴν ἐξ ἐκείνων τῶν ἀδυνάτων τὰς ὁποίας ὁ ἔρω βασανίζει ὡς ἀπόλυτος τύραννος. Ἐν ἐγκλημα θὰ ἦτον μηδὲν, ἐὰν εἶχα ἀνάγκην τούτου διὰ νὰ σὲ ἀποκτήσω· — ἀκούεις; ἐν ἐγκλημα . . . διὰ νὰ σὲ ἀπελευθερώσω.

Ἡ κόμησσα, ἥτις μετὰ φρίκης ἤκουσε τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις, ἀφῆκε κραυγὴν τρόμου.

— Θάρρει, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ὁ Εὐδωρος, δὲν μ' ἐνόησες.

Καὶ μετὰ μικρὰν σιωπὴν, ἡ κόμησσα ἐπανέλαβε μὲ ταπεινὴν καὶ μελαγχολικὴν φωνήν·

— Διὰ τί βασανίζεις ἀθλίαν γυναῖκα πάσχουσαν; Εἶναι αὕτη στιγμὴ κατάλληλος εἰς τοιαύτας ὁμιλίας; Ἡξεύρεις ἴσως κάλλιον ἐμοῦ ὅτι δὲν εἶναι πλέον εἰς τὴν ἐξουσίαν μου ἡ παραδοχὴ τῆς ἐνόχου ταύτης εὐτυχίας τὴν ὁποίαν μὲ προσφέρεις. Αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτόν μου εἰς ἄκραν ἀδύνατον! ταχέως, ὡς ἐλπίζω, καὶ πόνοι καὶ λύπαι, τὰ πάντα θέλουν τελειώσῃ· καὶ ἡ καρδία αὕτη, ἡ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον βασανισθεῖσα, θέλει τέλος ἀναπαυθῇ.

— Καὶ διατί ἔχεις τὰς θλιβεράς ταύτας ιδέας;

— Ὅχι θλιβεράς, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας παρχυθητικὰς! Ποσάκις παρεκάλεσα τὸν Θεὸν νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον ὅπου δὲν δύναμαι νὰ ἦμαι εὐτυχής! Ὁ Θεὸς μὲ εἰσήκουσε.

— Τοῦτο, ἐπανέλαβεν ὁ Εὐδωρος μὲ φωνὴν πάλλουςαν, ἐπεθύμεις . . .

— Νὰ ἀποθάνω, ἀπήντησεν ἡρέμα ἡ κόμησσα.

— Ἐὰν σ' ἔλεγα ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον ἐλπίς, ὅτι ἡ ἀσθενεία σου εἶναι θανάσιμος . . .

— Ἦθελα σ' εὐχαριστήσῃ.

Ὅταν ὁ Εὐδωρος ἤκουσε τὰς λέξεις ταύτας, εἰς τὸ πρόσωπόν του διεχύθη ἐκφρασις χαρᾶς καταχθονίου. Καὶ ἀτενίσας τὴν ὥραιαν ἐκείνην νέαν, πάσχουσαν τὴν ψυχὴν μᾶλλον ἢ τὸ σῶμα, ἀπεκρίθη μὲ φωνὴν τραχώδη·

— Ἔστω, ἀφ' οὗ εἶσαι ἰσχυρὰ καὶ προδιατεθειμένη εἰς θάνατον, θὰ σὲ ὁμιλήσω ἀνυποκρίτως . . . Πρὸ μικροῦ, ὑποδεικνύων μέλλον πλήρες ἔρωτος καὶ χαρᾶς, σκοπὸν εἶχα νὰ σὲ ὑποκρύψω τὴν παροῦσαν

ἀληθῆ σου κατάστασιν, καὶ νὰ σὲ δώσω ἐλπίδα τὴν ὁποίαν δὲν ἔχω . . .

Ἐπαυσε δὲ εἰς ταῦτα, καὶ δὲν ἐδυνήθη νὰ ἐπιφέρῃ ἄλλην λέξιν. Ἐκείνη δὲ ἔστρεψεν ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα πλήρες ἔρωτος καὶ λύπης, καὶ τὰ ὥραϊα αὐτῆς μελανὰ ὄμματα ἐξέσφαζον τοιαύτην διακαῇ ἀγάπην καὶ τοιοῦτον οἰκτρὸν ἀποχαιρετισμὸν πρὸς τὸν βίον ὥστε ὁ νέος καταταραχθεὶς,

— Ἀ! ἀνέκραξε, δὲν εἶσαι τόσον ἀποχωρισμένη τῆς ζωῆς ὅσον ἔλεγες!

Μειδίαμα τότε ἐπλανήθη ἐπὶ τῶν ὠχρῶν χειλέων τῆς ἀσθενοῦς, ἥτις εἶπεν·

— Ναί, τὸ ὁμολογῶ, ἡσθάνθην διὰ μιᾶς τὴν καρδίαν μου στενοχωρουμένην, χωρὶς νὰ ἡξεύρω τὴν αἰτίαν· ἀλλὰ τώρα μ' ἐπανερχεται τὸ θάρρος· τώρα εἶμαι ἐτοίμη. Βάλε ἐδῶ τὴν χειρά σου, προσέθηκεν ἐκείνη, λαβοῦσα τὴν χεῖρα τοῦ Εὐδωρου καὶ θέτασε αὐτὴν ἐπὶ τῆς καρδίας τῆς· ἐπανάλαβε τὴν ἀπόφασίν μου καὶ δὲν θέλεις τὴν αἰσθανθῇ πάλλουςαν οὔτε ταχύτερον οὔτε ἰσχυρότερον.

— Τότε, εἶπεν ὁ Εὐδωρος ἀποσύρας τὴν χεῖρά του, γεννηθῆτω τὸ θέλημα τοῦ Ὑψίστου!

Καὶ ὀπισθοδρομήσας βήματά τινα, εἰς μέρος ὅπου τὰ παραπετάσματα τῆς κλίνης ἀπέκρυπτον αὐτὸν ἀπὸ τῆς κομήσσης τὰ βλέμματα, ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κόλπου του τὴν φιάλην, ἣν ἕκαστος εὐκόλως μὲν ἠδύνατο νὰ περικλείσῃ ἐντὸς τῶν δακτύλων του, τὴν ὁποίαν ὁμοίως ἡσθάνθη ὡς μέγα βάρος ὥστε ἔτρεμεν ἡ χεὶρ του.

Μετ' οὗ πολὺ προσέφερε τῇ Ἐμμα μὲ ἄκραν ἀταραξίαν πλήρες ποτήριον.

— Πρὸς τί; ἠρώτησεν ἡ Ἐμμα· θέλει παρατείνει τὴν ζωὴν μου;

— Ὅχι, ἀπεκρίθη ὁ Εὐδωρος.

— Δοιπὸν, τί τὸ ὄφελος νὰ πίνω ἀκόμη τοιαῦτα πικρὰ ἱατρικά;

— Τὸ πικρὸν τοῦτο εἶναι γλυκὺ, Ἐμμα, καὶ ἂν δὲν δυνηθῇ νὰ κατανικήσῃ τὸ πάθος σου, θέλει ἀπομακρύνει καὶ πάντα πόνον ἀπὸ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς σου.

Καὶ ἐνῶ ἡ κόμησσα πλησιάζασα εἰς τὰ χεῖλη τῆς τοῦ ποτήριον ἔπινεν ἐξ αὐτοῦ βραδέως, ὁ Εὐδωρος ἔλεγε·

— Θέλεις ἀποκοιμηθῇ ὡς μετὰ χορὸν, βλέπουσα γλυκεῖα ὄνειρα, ἀκούουσα τὴν μουσικὴν καὶ θαυμάζουσα τὰ ἄνθη καὶ τὰ κοσμήματά σου.

— Ναί, ἀπήντησεν ἡ κόμησσα ἀποδιδούσα αὐτῷ τὸ κενὸν ποτήριον, ναί, ὅλοι αἱ γλυκεῖαι ἀναμνήσεις θέλουν δράμει εἰς βοήθειάν μου κατὰ τὴν ἐσχάτην ταύτην ὥραν, καθότι σὺ θέλεις εἶσαι ἐκεῖ, σὺ πρὸς ὃν συνδέονται πᾶσαι αἱ κατὰ τὸν δύστηνον βίον μου τέρψεις καὶ πανηγύρεις.

Παρήλθεν ὥρα ἀφ' οὗ ἡ κόμησσα εἶχε πίνει τὸ παρὰ τοῦ Εὐδωρου προσφερόμεν αὐτῇ πόμα, καὶ εἶχεν ἤδη καταπέσει εἰς ἀπελπιστικὴν κατάστασιν ἀδυναμίας. Ἐξητήσατο λοιπὸν τῆς θρησκείας τὴν βοήθειαν.

Καὶ σπεύδοντες ἦλθον ἱερεῖς καὶ λευῖται τὴν θεῖαν

μετάδοσιν προσκομίζοντες. Λυπηρόν ἦτο τὸ θέαμα· δωμάτιον πλήρες ἀνδρῶν ὑποτονθορυζόντων γονυκλινῶς τὴν μονότονον νεκρικὴν ψαλμοδίαν, καὶ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν οἱ λυγμοὶ διέκοπτον τὴν προσευχὴν. Τῇδε κάκεισε κίτρινα κηρία διέχεον καπνώδη λάμψιν ἐπὶ τοῦ γονυπετοῦς ὁμίλου καὶ κεκλιμένους παρὰ τῷ προσκεφαλαίῳ τῆς κλίνης ἴστατο ἱερεῖς ἐπιδοκῶν νέαν γυναῖκα θνήσκουσαν.

Ἐπειτα τὸ πλῆθος ἀπεχώρησε, καὶ αὖθις ὁ Εὐδωρος εὐρέθη μόνος μετὰ τῆς Ἑμμάς· ἀλλὰ νῦν ἡ συνέντευξις τῶν δὲν ὑπῆρξε μακρά. Τὸ τελευταῖόν της βλέμμα, ὁ τελευταῖος διαλογισμὸς της, ὁ τελευταῖός της στεναγμὸς, ἀπετάθησαν πρὸς ἐκεῖνον δὲν μόνον εἶχεν ἀγαπήσει· εἶτα ὁ θάνατος ἀνῆρπασε τὸ θυμὸν αὐτοῦ.

Νομίζετε ὅτι ὁ Εὐδωρος ἔδειξε κἄν ἐλάχιστον σημεῖον ὀλιψέως κατὰ τὴν λυπηρὰν ταύτην σκηνήν; Ἐβλεπε περὶ αὐτὸν μὲ ἀδιαφορίαν καὶ γαλήνην, καὶ δις μόνον ἢ τρίς, ὥς ἵνα ἀπωθήσῃ ὀχληρὸν διαλογισμὸν, ἐπανελάβε τὰς λέξεις ταύτας·

— Ἐπεθύμει ν' ἀποθάνῃ . . .

Καὶ προσκαλέσας τὸν κόμητα νὰ εἰσελθῇ ὠδήγησεν αὐτὸν παρὰ τὴν νεκρὰν καὶ εἶπεν· εἰς ὑμᾶς ἀνήκει νὰ κλείσετε τοὺς ὀφθαλμούς της.

Σπαρακτικὴ ἦτον ἡ λύπη τοῦ γέροντος, πεσόντος ἡμιθανοῦς παρὰ τὸ ἄψυχον λείψανον τῆς συζύγου αὐτοῦ.

Ἀφοῦ δὲ μετεκόμισαν τὸν κόμητα εἰς τὸ δωμάτιόν του, ὁ Εὐδωρος ἐπανῆλθε πλησίον τῆς κλίνης, καὶ ἐφαίνετο ἀπολαμβάνων ἄφατον εὐχαρίστησιν ἐν ᾧ ἠτένιζε τὸ πτώμα· ἠτένιζε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκείνους ὀφθαλμούς, τὰ συνεσταλμένα μέλη, τοὺς ἄλλοτε περικαλλεῖς, νῦν δὲ ἐρθαρμένους καὶ κατεσκληρότας ἐκείνους χαρακτῆρας, τὰ λείψανα, λέγω, τῆς καλλονῆς ἧς περ ὁ θάνατος καθίστα τρομερὰ . . . Τὰ ἠτένιζε καὶ γελῶν γέλωτα σαρδόνειον ἐπιθύριζεν· — Αὐτὸ εἶναι! ποῦ πλέον πνοή, ποῦ ζωὴ· πελιδνὴ, κατάξηρος, νεκρά. Κάλλιστα!

Ἐν τούτῳ συνέρρευσαν εἰς τὸ δωμάτιον πλῆθος φίλων καὶ ὑπηρετῶν, πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν πλήρεις δακρύων· πάντες εἶχον λύπην μὲν εἰς τὴν καρδίαν, λύπης δὲ λόγους εἰς τὰ χεῖλη· πάντες προσήχοντο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς ἀποθανούσης.

— Θὰ ὑπάγῃ κατ' εὐθείαν εἰς τὸν παράδεισον, ἔλεγον τινες· ἦτον τόσον καλὴ!

— Χωρὶς νὰ λογαριάσωμεν ὅτι διῆλθε διὰ τοῦ καθαρτηρίου εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, προσέθετο ἡμιφώνως ὁ ἱατρὸς ὅστις μόνος δὲν ἐκλινε τὸ γόνυ, οὐδὲ προσηχθήθη ὑπὲρ ἐκείνης ἧτις ἀπέθανε προφέρουσα λόγους ἐναντίους τοῦ καθήκοντος.

Παρειρίσκετο δὲ καί τις γραῖα συγγενὴς τῆς ἀποθανούσης, ἣν πλησιάζας ὁ Εὐδωρος εἶπε·

— Πρέπει νὰ τὴν θάψουν τὸ ταχύτερον· ἡ νόσος ἦτον κολλητικὴ, καὶ ἐὰν βραδύνωσιν ὑπὲρ τὰς δύο ὥρας, ὅλοι οἱ τῆς οἰκίας θέλουν τρέξει κίνδυνον θανάτου.

Φοβηθεῖσα ἡ γραῖα ἔδωκε τὰς ἀναγκαίας προσ-

σταγὰς· καὶ ἀμέσως ἤχησαν τῆς ἐκκλησίας οἱ κώδωνες, ἤρθησαν οἱ στυροὶ, ἀνήρθησαν αἱ λαμπάδες, ἐτέθησαν πανταχοῦ πένθιμα περιπετάσματα, καὶ βραδυπόρως ἄπασα ἡ ἐπικλήδειος συνοδία ἐλθοῦσα ἐκ τῆς ἐκκλησίας παρετάχθη εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας.

Τὴν νεκρὰν εἶχον περιβάλλει μὲ τὰ ὠραιότερά της ἐνδύματα· ἔφερε πλουσίαν ἐσθῆτα καὶ περιδέριον ἐκ μαργαριτῶν, ἐπὶ δὲ τῶν πεποικιλμένων σανδαλίων αὐτῆς ἦσαν παρυφασμένα τὰ οἰκόσημά της.

— Αὐτὴ εἶναι ἡ νεκρικὴ της ἐνδυμασία, εἶπέ τις τῷ Εὐδώρῳ.

— Πολλὰ καλὴ, ἀπεκρίθη οὗτος, ὅποια ἡ πανήγυρις τοιοῦτος καὶ ὁ στολισμὸς.

Τὸ φέρετρον ἦτο ἐκεῖ, ἀλλ' ἡ κόμησσα ἔκειτο εἰσέτι ἐπὶ τῆς κλίνης της. Ἡ γηραιὰ θεία της πλησιάζασα πρὸς αὐτήν, καὶ κρατοῦσα ψαλίδα, ὥς μοῖρα προερχομένη ν' ἀποκόψῃ τὸ χρυσοῦν νῆμα ζωῆς, ἔλαβε χρυσοῦν βόστρυχον τῆς κεφαλῆς της καὶ ἔθετο αὐτὸν μετὰ τῶν χαινόντων ἐλασμάτων τοῦ ὀλεθρίου ἐργαλείου . . . Ἀλλ' ὁ Εὐδωρος ὀρμήσας κατέσχε τὴν χεῖρα τῆς πρεσβύτιδος.

— Τί κάμνετε;

— Θὰ κόψω τὰ μαλλία της.

— Διατί;

— Διὰ νὰ τὰ φυλάξω εἰς μνήμην της.

— Συλλογιζέσθε τί κάμνετε; θέλετε λοιπὸν νὰ τὴν παρακολουθήσετε; Τὰ μαλλία αὐτὰ κατεβράχτην ἀπὸ τὸν ἰδρώτα τῆς ἀγωνίας, καὶ ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς σπέρμα θανάτου! . . . Ἀφετέ τα καὶ φροντίσατε μᾶλλον νὰ καύσετε τὴν κλίνην ταύτην, ταῦτα τὰ ἐνδύματα, καὶ πᾶν ὅ,τι ἤγγισεν ἡ κόμησσα. Εἰς μνήμην αὐτῆς ἀναπολῆτε τὰς ὁμιλίας καὶ τὰς ἀγαθοεργίας της.

Ταῦτα εἰπὼν, ἔλαβεν ὁ ἴδιος εἰς χεῖρας τὸ πτώμα καὶ τὸ κατέθεσεν εἰς τὸ φέρετρον, τὸ ὅποῖον ἀνασκήκωσαν τέσσαρες ὑπηρεταί, καὶ οὕτω ἀνεχώρησεν ἡ ἐπικλήδειος συνοδία.

Εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐβᾶλη ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία μακρὰ καὶ λυπηρὰ, συγκειμένη ὁλόκληρος ἐκ σπουδαίων καὶ ψυχρῶν λέξεων· οἱ ὕμνοι ἦσαν αὐστηροὶ καὶ μελαγχολικοί. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ ἱερεὺς παρέδωκε τὸ περιβόρταντήριον δι' ἀγιασμοῦ βεβεγγμένον εἰς ἐκεῖνον τῶν συγγενῶν ὅστις ὠδήγει τὴν πένθιμον συνοδίαν· ἕκαστος τῶν παρευρισκομένων προσῆλθε κατὰ σειράν ἵνα βάνῃ τὸ φέρετρον, καὶ οὕτω καθύγραν ἐκ τῆς ἀγίας ἐκείνης δρόσου τὸ μετέφεραν εἰς τὸ κοιμητήριον τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ λάκκος ἦτον ἑτοιμος, τὸ φέρετρον κατεβιβάσθη ἐν αὐτῷ, τὸ χῶμα κατέπεσε μεθ' ὑποκώφου κρότου, τὸ κενὸν ἐπληρώθη, τὸ ἔδαφος ἰσοπεδώθη, καὶ τὸ πλῆθος ἐν σιωπῇ ἀπεσύρθη κατεχόμενον ὑπὸ λογισμῶν θανάτου.

Ἀπὸ τριῶν ἡδὴ ὥρων ἡ τελετὴ εἶχεν ἀποπερατωθῇ, καὶ ἡ ἐκκλησία παρίστα θέαμα καταπληκτικὸν καὶ ἱκανὸν νὰ ἐμπνεύσῃ θρησκευτικὸν φόβον εἰς ἀσθενῆ ψυχὴν. Τῆς σελήνης αἱ ἀκτῖνες προσβάλλουσαι τὰς χρωματισμένας ὕλους ἀντενάκλουν ἀλ-

λοκότους μορφάς ἐπὶ τῶν λευκῶν πλακῶν· τὰ πα-
ράδοξα ἀποτελέσματα τῆς σκιάς καὶ τοῦ φωτός
ἐπέδιδον εἰς τὰς εἰκόνας τῶν ἀγίων μορφάς φαν-
ταστικάς· ὁ νάρθηξ ἦτο εἰσέτι πενθόστρωτος· ἐν
τῷ μέσῳ τῆς ἐκκλησίας ὑψοῦτο εἰσέτι ἡ σωρὸς κε-
καλυμμένη διὰ μέλανος ἀργυροστίκτου πέπλου, καὶ
ἐκ τῶν κιονοκράνων ἐκρέμντο τὰ οἰκόσημα τῆς ποτὲ
κομίσσης, καθότι ἡ γελοία ἐπὶ καταγωγῇ ἔπρξις
παρίσταται μωρῶς κατὰ πρόσωπον καὶ τοῦ θανάτου
αὐτοῦ. Αὐπηρὸν ἦτο τὸ θέαμα, καὶ πολλάκις ἡ σελήνη
κρυπτομένη ὑπὸ νέφους περιέβαλλε τὴν σκηνὴν ταύ-
την μὲ σκότος βαθύ· δὲν διεκρίνετο τότε ἐν τῷ
μέσῳ τῶν σκιῶν εἰαὶ τὸ ἀθέδαιον καὶ πάλλον φῶς
τῶν λαμπάδων τοῦ θυσιαστηρίου.

Αἶφνης ἀντηχεῖ ἐλαφρὸς κρότος, κρότος βημάτων.
Καὶ ταυτοχρόνως ἀναφαίνεται ἄνθρωπος, ἔχων φα-
νὸν καὶ σθεστέρα εἰς μακρὸν βάθρον προσηρμοσμέ-
νον· ἦν δὲ οὗτος ὁ κανδηλάπτης. Ἀφ' οὗ τελειώσας
τὴν νυκτερινὴν ἐπίσκεψίν του ἐπέστρεφεν ἐν σιωπῇ,
ἀρῆκεν ἐξαίφνης γαστράν κραυγὴν, καὶ ὁ σθεστήρ κα-
τέπεσεν ἀπὸ τῆς χειρὸς του.

Αἰτία δὲ τοῦ τρόμου τοῦ ὑπῆρξε αὕτη· ἄνθρωπός
τις, τοσοῦτω ἀδύνατος καὶ πάσχων ὥς, ὡς ἐφαίνετο,
δὲν κατώρθωσε νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἐκκλησίας ὅτε ἐσήμε-
νον τὸ ἀπόδειπνον, ἵστατο ἀκίνητος ἐρειδόμενος ἐπὶ
στήλης· οἱ ἀμυροὶ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν μηχανικῶς
ἐστηριγμένοι ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ κανδηλανά-
πτου, καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς του χειρὸς ὑπεστήριζε
τὸ ὦχρον καὶ προσκλινὲς μέτωπόν του.

— Παναγία, βοήθεια! φάντασμα, ἀνέκραξεν ὁ
μισερ Ἀρνού (ὁ κανδηλάπτης). Καὶ τούτας τὰς
λέξεις προφέρων διεύθυνεν ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ ἀ-
γνώστου τὰς φωτεινάς τοῦ φανοῦ του ἀκτῖνας.

Τί κάμνετε ἐδῶ, καλέ μου αὐθέντα; εἶπεν ὁ καν-
δηλάπτης, ἀφ' οὗ ἐβεβαιώθη ὅτι ἀπετείνετο οὐχὶ
πρὸς φάντασμα ἀλλὰ πρὸς ἄνδρα νέον καὶ διαπρέ-
ποντα τὸ ἐξωτερικόν· καὶ πᾶν πρᾶγματι, καὶ
ὁ καὶ τῶν προσευχῶν παρῆλθεν· ἡ ἐκκλησία εἶ-
ναι κλεισμένη.

Ἐκεῖνος ὁμῶς πρὸς θν' ἀπέτεινε τὸν λόγον δὲν
ἀπῆντησεν εἰμὴ δι' ὑποκόφου γογγυσμοῦ· τὰ γό-
νατά του ἐκάμψθησαν, καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐ-
δάφους.

— Ἄγιε Ἀντώνιε, προστάτα μου, βοήθησέ με!
ἀνεβόησεν ὁ μισερ Ἀρνού ἰδὼν τὸν νέον λειποθυ-
μήσαντα... τί θὰ κάμω αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον;
Μὰ τὴν πίστιν μου εἶναι μισαποθαμένος.

Καὶ ταῦτα λέγων τὸν ἐτίναςσεν ἰσχυρῶς ἐκ τῆς
χειρὸς τοῦ ἐπανωφορίου του· εἶτα πληρώσας ἀ-
γιασμοῦ τὸ κοῖλον τῆς χειρὸς του, κατέδραξε τοὺς
κροτάφους τοῦ νεανίου, ὅστις ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς.

— Εἶμαι εἰς ἄκρον ἀδύνατος, εἶπεν ἐκεῖνος βρα-
δεία καὶ διακεκομμένη τῇ φωνῇ... Αἱ συγκινήσεις
μὲ κατέδωλον... Δὲν ἔχεις κανέν ἐνδυναμωτικόν,
καλὸν ἄνθρωπον;

— Ἐν μόνον ἐνδυναμωτικὸν γνωρίζω, ἀπῆντη-
σεν ὁ κανδηλάπτης, τὸ ὅποιον ἡμπορεῖ νὰ ζω-
γονήσῃ τὸ πνεῦμά σου, τὸ καλὸν κρασίον.

Ἡ ὄψις τοῦ μισερ Ἀρνού ἀπεδείκνυε τρανῶς ὅτι
σπανίως ἐσυγχώρει τι εἰς τὸ πνεῦμα του νὰ καθεύδῃ.

— Καὶ, ὀλίγον κρασίον δύναται νὰ μὲ ὠφελήσῃ.

— Τότε, φίλε μου, προσπάθητε ν' ἀναβῆς μαζὶ ἡ-
μου εἰς τὸ καλλίον μου, ἐπειδὴ μὰ τὴν συνείδησίν
μου, δὲν ἡμπορῶ νὰ σὲ δώσω νὰ πῖνῃς ἐδῶ, διότι
θὰ προσβάλω τοὺς ἀγίους.

Καὶ βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρνού ὁ νέος, ἔφθασεν
εἰς μικρὰν θύραν καὶ ἀναβὰς στενὴν καὶ σκολιὰν κλί-
μακα, ἦλθεν εἰς τὸ εὐτελὲς κατάλυμα τοῦ κανδη-
λάπτου, ὅστις πάραυτα τῷ ἔδωκε νὰ πῖνῃ.

— Λοιπὸν συνήλθετε;

— Ἐντελῶς, ἀπεκρίθη ὁ Εὐδωρος, ἐνῶ καὶ ὁ
σύντροφός του ἐκένωσε πλήρως ποτήριον.

— Ἀληθὲς Βουρδιγάλειον! ἀνερώνησεν ὁ Ἀρ-
νού πλήττων σφοδρῶς τὴν τράπεζαν διὰ τῆς κασ-
σιτερωτῆς φιάλης τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐκκενώσει, ἀλλὰ
καὶ ἀληθὲς ἄπιστος, διότι οὐδέποτε ἔλαβε τὸ βά-
πτισμα.

Ἡ ἀστείότης αὕτη, καπηλείου τε καὶ ἐκκλησίας
μετέχουσα, συνωδεύθη ὑπὸ μεγάλου καγχασμοῦ.

Αἱ φιάλαι ἐγεμίσθησαν ἐκ νέου, ἀλλ' ὁ μὲν εἰς
ἔδραξε μόνον τὰ χεῖλη του, ὁ δὲ ἄλλος ἐρρόφησε
μέχρι ῥανίδος τὸ βουρδιγάλειον νέκταρ.

— Οὐδ' ὁ πανιερώτατος Ἀρχιεπίσκοπος πίνει
τοιούτον κρασίον, ἀνέκραξεν ὁ κανδηλάπτης ἐκβαλ-
χουθεὶς, μ' ἔρχεται κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου
τὸ κατασκευάζουν. Θέλω σὺς εἰπεῖ τὴν ἱστο-
ρίαν του.

Καὶ διηγήθη τῷ ἱατρῷ πῶς εὐσεβὲς τις μεθ' οὗ
εἶχε σχετισθῇ ἐν ᾧ ἦτο κωδωνοκρούστης εἰς τινα
πόλιν, τῷ ἔπεμπε κατ' ἑὸς πίθαν μεστόν. Καὶ
ταῦτα διηγούμενος ἐρρόντιζε τὰ ποικίλη τὴν ἱστο-
ρίαν διὰ σπονδῶν συνεχῶν.

Ὁ Εὐδωρος ἤκουεν ἀταράχως τοὺς λόγους τοῦ
συνδαιτυμόνου του, οἱ τινες κατὰ πᾶν νέον ποτή-
ριον ἐγίνοντο δυσκαταληπτότεροι, καὶ μᾶλλον ἀ-
νάμικτοι ἀσεβῶν ἐκφράσεων. Τὸ πελώριον τοῦ καν-
δηλάπτου πρόσωπον ἐφαίνετο πυροφλεγίς, τὰ βλέμ-
ματά του ἐνεκρώθησαν, εἰς τὸ στόμα του ἐπλα-
νᾶτο μωρὸν μειδίαμα, καὶ ἡ γλῶσσά του ἀσυναρ-
τήτως πλέον ἐφέλλιζε συλλαβὰς...

Τέλος κενώσας καὶ τρισκαιδέκατον ποτήριον, ἀνε-
κίγχασεν, ἔρριψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπισθεν, καὶ
ἐξέτεινε τὰ νεναρκωμένα σκέλη του. Τὸ κίνημα
τοῦτο ὑπῆρξε ταχύτατον· αἱ πτέρναι του ὠλισθη-
σαν ἐπὶ τῶν πλίνθων, καὶ ὁ μισερ Ἀρνού εὐρέθη
κατὰ γῆς· φαίνεται δὲ ὅτι ἡ θέσις αὕτη δὲν τὸν
δυσχερᾶται διότι δὲν ἐπειράθη νὰ τὴν μεταβάλῃ.

Καὶ ἀμέσως ὁ ἱατρὸς ὥρμησε πρὸς αὐτὸν ὥσπερ
κύων ἐπὶ σάγγραι πληχθέντος ὑπὸ τῆς σφαίρας
τοῦ θηρευτοῦ, ἤρπασεν ἐπιδεξίως ἐκ τῆς ζώνης του
δέσμην κλειδίων, ἔλαβε τὸν φανὸν καὶ καταβὰς
ἐν ἀκρεῖ τὴν σκολιὰν κλίμακα ἦλθεν εἰς τὴν ἐκ-
κλησίαν.

Καὶ ἀνοίξας θύραν τινα εἰσῆλθεν εἰς τὸ κάθυ-
γρον κοιμητήριον, ἐνθα οἱ νεκροὶ καθεύδουσιν ὑπὸ
τὰς πλάκας. Ἐν μέσῳ τῶν πολυτελῶν μνημείων

ὑπῆρχε θέσις ἐν ᾗ τὸ χῶμα ἐφαίνετο ἀρτίως μετακινήθην, καὶ ἐνθα εἶχε ῥιφθῇ ἀνθηρὸς στέφανος.

Ὁ Εὐδωρος ὥθει διὰ τοῦ ποδὸς τὸν στέφανον, σκάπτει τὴν γῆν, ἀνακαλύπτει τὸ φέρετρον, θραύει τὸ σκέπασμα, καὶ ἐκ νέου βλέπει τὸ θῦμά του.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἤχησεν ὁ κώδων τοῦ ὥρολογίου... ὁ ἱατρὸς πεφοβισμένος ἐμέτρησε τοὺς κτύπους... ἦσαν δέκα.

— Καλά. «*Opportunum duso duodecim horas momentum permanebit.*» Ἐχω εἰσέτι καιρόν.

Καὶ ἀπαγγεῖλας τὰς μυστηριώδεις ταύτας λέξεις, ἀνεστήκωσε τὸ σῶμα τόσον προσεκτικῶς ὥς ἐάν ἦτο γυνὴ καθεύδουσα ἣν ἐφοβεῖτο νὰ ἐξυπνίσῃ, καὶ τὸ κατέθεσεν ἐπὶ τοῦ μανδύου του.

Τὸ φέρετρον ἔμεινε κενόν· ἀλλ' ὅταν ἐτοιμασθῇ τὸ μαυσωλεῖον διὰ νὰ ἀποτεθῇ εἰς αὐτὸ ἡ λάρναξ, τί θέλουσιν εἰπεῖ διὰ τὴν ἐλαφρότητά του;

Πρό τινων ἐτῶν εἶχε συμβῇ τρομερά τις βεβήλωσις· ἀποθανούσης νέας καὶ ὠραίας κόρης, τὴν ἐθαψάν· τὴν δὲ ἀκόλουθον πρωΐαν τὸ πτώμα της εἶχε γενεῖ ἄφαντον. Ἐγένετο δὲ μετὰ ταῦτα γνωστόν ὅτι ὁ ἐραστὴς αὐτῆς ἐλλὼν νυκτὸς ἀπήγαγε τὸ πτώμα, τὸ ἐταρίχευσεν, καὶ ἐξηκολούθει λατρεύων τὸν σκελετόν. Φωραθέντος δὲ τοῦ ἐγκλήματος ἐκάλῃ ζῶν.

Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ πληρωθῇ τὸ κενόν· ἀνάγκη τὸ φέρετρον νὰ γίνῃ βαρὺ. Ὁ Εὐδωρος κατέθεσεν εἰς αὐτὸ ἄγαλμα ἀγίου σκυληκάδρωτον ὅπερ τυχὸν εὔρεν ἐγκαταλειμμένον, καὶ προσηλώσας ἐκ νέου τὴν λάρνακα τὴν ἐκρύψεν ὑπὸ γῆν.

Τούτου δὲ γενομένου κύπτει πρὸς τὸ σῶμα τῆς κοιμήσεως, τὸ φέρει ἐπὶ τῶν ὤμων του ἐξέρχεται τοῦ κοιμητηρίου καὶ τῆς ἐκκλησίας, καὶ διὰ σκοτεινῶν καὶ ἐρήμων ὁδῶν ἐπανέρχεται εἰς τὴν κατοικίαν του.

Ἐν ἔτει 1801, μετὰ δεκαεπτὰ ἔτη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν συνέβησαν ταῦτα, σύγκρουσις συνέβη ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Ὁρολογίου, μεταξύ τοῦ ἱππότη τοῦ τῆς Κομιγγίας, καὶ τοῦ νέου μαρκεσίου τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου. Ὁ τελευταῖος οὗτος τραυματισθεὶς καιρίως μετεφέρθη ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν εἰς τὸν παρκαείμενον οἶκον τοῦ ἱατροῦ Εὐδώρου, οὗ τινος ἡ φήμη ἦτο μεγίστη. Ἀνακληθεὶς δὲ εἰς τὴν ζωὴν διὰ τῶν φροντίδων τοῦ ἱατροῦ, ἐξεπλάγη ἰδὼν τὴν ὁμοιότητα ἣτις ὑπῆρχε, πλὴν τῆς μεγάλης τῆς ἡλικίας διαφορᾶς, μεταξύ τῆς συζύγου τοῦ ἱατροῦ καὶ τῆς ποτὲ θείας του, τῆς κοιμήσεως τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου, ἀποθανούσης εἰς ἡλικίαν εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν, τῆς ὁποίας ὁ μαρκεσιὸς εἶχεν ἰδεῖ τὴν εἰκόνα.

Γ. ΛΑΝΟΣ ΠΕΚΚΟΣ.

Π Ε Ρ Ι

ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΙΗ'. ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΑ,

καὶ ἰδίως περὶ τῆς Πελοποννησιακῆς ἐπαναστάσεως.

Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α

ἐκ τῆς Ἱστορίας Τῶν Νεωτέρων Ἑλλήνων

τοῦ Κ. Δ. Ράφρελ.

Μετὰφράσις

Γ. Χ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑ.

—ooo—

Περὶ τὰς ἀρχάς τῆς 18 ἐκατονταετηρίδος οἱ ὑπόδουλοι Ἕλληνες, οἵτινες προτοῦ μόνον εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐτόλμων νὰ ἐμπορεύωνται, εἶχον ἤδη καθ' ὅλας τῆς ἐπικρατείας τὰς πόλεις ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ ἀποθήκας. Ἀπολαμβάνοντες δὲ τὴν πᾶσιν τῶν εὐρωπαϊῶν ἐμπόρων, ἀφιερῶντο, ἀγγέλους καὶ τολμηροὺς εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, καὶ μικρέμποροι ἢ μεσῖται κατ' ἀρχάς, ἐγένοντο μετ' ὀλίγον ἐμποροὶ καὶ αὐτοὶ, καὶ ἐκέρδιζον πλοῦτη ἀκαταλόγιστα.

Μετὰ τοῦ πλούτου ἐπεδίδετο τότε, ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἡ πρὸς τὴν παιδείαν ἀγάπη, καὶ οὕτω τῶν γραμμάτων ὁ πόθος ἐξεπλώθη εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἡ δὲ ἀναγέννησις αὐτῶν τε καὶ τῶν τεχνῶν καθίδρυε πανταχοῦ τὰ προεόρτια τῆς ἐλευθερίας. Κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους Ῥωσοὶ τινες ἱερεῖς, εἰσχαγόντες ἐν ταῖς Μοναῖς τοῦ Ἀθῶ τὰ εὐρωπαϊκὰ φῶτα, ἐνέχυσαν εἰς τὸν ἐλληνικὸν κλῆρον τὰ πρῶτα σπέρματα, ὅσα ἔμελλον μετ' ὀλίγον νὰ βελτιώσωσι τὴν ἀνατροφὴν του. Ἐκτοτε δὲ σχέσεις στενότεραι συνεφιλίωσαν τοὺς ἱερεῖς τῆς Ἀρκτου καὶ τῆς Ἀνατολῆς, πάντας τῆς αὐτῆς πίστεως λειτουργοὺς καὶ εἰς τὰ αὐτὰ δόγματα ὑποκειμένους· καὶ τὸ Ἅγιον Ὅρος, γνωστὸν τότε διὰ τὸ πλῆθος μόνον τῶν καλογέρων καὶ διὰ τὰ πλούτη αὐτῶν καὶ τὴν ἀμάθειαν, ἐγένετο ἤδη ἐστία φωτισμοῦ. Ἀκαδημίας δὲ ἰδρυθείσης, ἡ ἀμιλλα ἀνέδειξεν, ἐν τῷ μικροῦ χρόνῳ, ἀνδρας διακεκριμένους, οἵτινες, καλούμενοι εἰς ἐπισκοπικοὺς θρόνους, μετέδιδον εἰς τὰς ἐαυτῶν πόλιν τὴν πρὸς τὰ γράμματα κλίσιν. Οὕτω δὲ ὁ εἰς ὑψηλὴν θέσιν ἀναβιβασμὸς ἀνδρῶν πενήτων προτοῦ καὶ ταπεινῶν, ἀνεφλόγιζε κραταιῶς τὴν φιλοτιμίαν τῆς πρὸς τὴν παιδείαν ὀργῶσης νεολαίας.

Οἱ Ἕλληνες λοιπὸν ἠδυνήθησαν νὰ κατορθώσωσι τότε ὅ,τι δὲν ἐτόλμων νὰ δοκιμάσωσι πρότερον, ὅ,τι οὐδεὶς σουλτάνος ἔχων τὰ φρονήματα Μωάμεθ τοῦ Β'. ἠθελὲ ποτε ἐπιτρέψει. Οὕτω τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας αἱ μεγαλείτεραι πόλεις, αἱ εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν ὑποκείμεναι δυναστείαν καὶ